

U 67/2013 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till rådets beslut om undertecknande och ingående av avtal (avtalet mellan EU och Kanada om användningen av passagerarregisteruppgifter)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen och ingående av ett avtal mellan Kanada och översänds till riksdagen en promemoria om Europeiska unionen om överföring och behandling av passagerarregisteruppgifter. förslag till rådets beslut om undertecknande

Helsingfors den 3 oktober 2013

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

Konsultativ tjänsteman Leena Rantalankila

JUSTITIEMINISTERIET

PROMEMORIA
EU/2010/1510**STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM UNDERTECKNANDE OCH INGÅENDE AV AVTAL (AVTALET MELLAN EU OCH KANADA OM ANVÄNDNINGEN AV PASSAGERARREGISTERUPPGIFTER)****1 Bakgrund**

Europeiska unionens råd antog den 2 december 2010 ett beslut om att ge kommissionen fullmakter att inleda avtalsförhandlingar mellan EU och Kanada om överföring och användning av passagerarregisteruppgifter (passenger name record, PNR) i syfte att förebygga och bekämpa terrorism och annan allvarlig internationell brottslighet. PNR är ett register som omfattar passageraruppgifterna för var och en passagerare och som innehåller alla de uppgifter som flygbolagen behöver för behandling av bokningar.

Enligt Kanadas lagstiftning ska alla de flygbolag som bedriver passagerartrafik från Kanada eller till Kanada ge den behöriga myndigheten i Kanada elektronisk tillgång till passagerarregisteruppgifterna (PNR) innan passageraren anländer till Kanada. Den elektroniska tillgången till uppgifter innan flyget anländer förbättrar beredskapen att på förhand göra en effektiv och fungerande riskbedömning av passagerarna, vilket förbättrar Kanadas säkerhet. I det bilaterala avtalet mellan Kanada och Europeiska unionen som ska ingås ska fastslås de förutsättningar under vilka flygbolagen kan överföra PNR-uppgifter om personer som reser från EU till Kanada och från Kanada till EU till den behöriga myndigheten i Kanada. I avtalet ska också fastslås rätten för den behöriga myndigheten i Kanada att behandla PNR-uppgifter och hur uppgifterna ska skyddas.

Europeiska gemenskapen och Kanada undertecknade år 2005 ett avtal om överföring och behandling av PNR-uppgifter. Avtalet trädde i kraft i mars 2006. Avtalet grundade sig på förbindelser som Kanadas gränsmyndighet (Canada Border Services Agency, CBSA) gav EG om hur den skulle behandla PNR-uppgifter som härstammade från EG och på Europeiska kommissionens beslut om att CBSA:s förbindelser om skyddet av personuppgifter är tillräckliga. CBSA:s förbindelser och kommissionens beslut upphörde att vara i kraft i september 2009. Enligt CBSA:s förbindelser hade CBSA för avsikt att ett år före förbindelserna upphörde inleda förhandlingar med kommissionen som syftade till att fortsätta förbindelsernas giltighet på villkor som ömsesidigt godkänns. Kanadas regering bad av kommissionen att avtalsparterna skulle inleda förhandlingar som syftade till en ändring av de nuvarande ramarna eller att ingå ett nytt avtal.

Sedan Kanadas förbindelser och beslutet om deras tillräcklighet upphört tog medlemsstaterna som sin uppgift att säkerställa att överföringen av PNR-uppgifter till Kanada fortsätter under mellanperioden. CBSA bekräftade för sin del att förbindelserna fortsättningsvis följs under mellanperioden, eftersom det är nödvändigt att förhandla och ingå ett långvarigt avtal mellan EU och Kanada.

Samtidigt som Europeiska unionens råd antog beslutet om att ge kommissionen

fullmakter att inleda avtalsförhandlingar mellan EU och Kanada godkände rådet beslut med samma innehåll om att inleda förhandlingar också med Amerikas förenta stater och Australien. Avtalsförhandlingarna mellan Amerikas förenta stater och Australien har slutförts. PNR-avtalet mellan EU och Australien (EUT L 186/14 14.7.2012) trädde i kraft den 1 juni 2012 och PNR-avtalet mellan Amerikas förenta stater och EU (EUT L 215/5 11.8.2012) den 1 juli 2012.

2 Avtalsförhandlingarna och behandlingen i EU

Under förhandlingarna har kommissionen vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möten den 24 januari 2012 och den 6 juli 2012 informerat medlemsstaterna om förhandlingarnas gång. Kommissionen delade ut avtalsutkastet vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möte den 19 mars 2013 och avtalsutkastet diskuterades vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möte den 25 mars 2013. Medlemsstaterna gavs möjlighet att lämna in textförslag för avtalsutkastet senast den 5 april 2013. Kommissionen meddelade att den färdigställer avtalet med Kanada cirka i mitten av april.

Kommissionen har också informerat Europaparlamentets utskott för medborgarligena fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) om avtalsutkastet bakom lyckta dörrar den 20 mars 2013.

Kommissionen och Kanada paraferade avtalet den 6 maj 2013. Kommissionen delade den 18 juli 2013 ut förslagen till rådets beslut om undertecknande och ingående av avtalet (COM(2013) 529 final och COM(2013) 528 final). Det är ännu inte känt när besluten ska antas.

3 Den nationella behandlingen av ärendet

Justitieministeriet har berett ärendet i samarbete med utrikesministeriet, inrikesministeriet och kommunikationsministeriet. En utredning över förhandlingsmandatet har lämnats till riksdagen genom E-skrivelse E 85/2010 rd. Efter detta har det gjorts i huvud-

sak smärre ändringar och preciseringar av förhandlingsmandatet i syfte att förstärka den registrerades rättsskydd och flygbolagens rättssäkerhet samt att betona att proportionalitetsprincipen ska beaktas.

För att möjliggöra riksdagens medverkan i rätt tid informerade statsrådet den 22 maj 2013 riksdagen genom en E-skrivelse (E 62/2013 rd) om det avtalsutkast som kommissionen delat ut den 19 mars 2013 och om statsrådets ståndpunkter gällande avtalsutkastet. Riksdagens förvaltningsutskott omfattade statsrådets ståndpunkt i sitt utlåtande 7/2013 rd om statsrådets utredning.

4 EU:s rättsliga grund och beslutsförfarande

Som avtalets materiella rättsliga grund föreslår kommissionen artikel 82.1 d (rättsligt samarbete på straffrättens område) och artikel 87.2 a (polissamarbete) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

Rådet beslutar med kvalificerad majoritet om att underteckna avtalet i enlighet med artikel 218.5 i FEUF och om att ingå avtalet i enlighet med artikel 218.6 i FEUF. Ingående av avtal förutsätter Europaparlamentets godkännande, eftersom avtalet gäller ett område som omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet enligt artikel 218.6 a v i FEUF.

5 Avtalsutkastet och statsrådets ståndpunkt

Det paraferade avtalet avviker endast i liten utsträckning från det avtalsutkast som kommissionen delade ut den 19 mars 2013 och som riksdagen har informerats om genom E-skrivelse 62/2013 rd. I det paraferade avtalet ingår inte längre artikel 4.5, som Finland ansåg vara problematisk. Dessutom har slutbestämmelsen om avtalets språkversioner kompletterats så att om det finns skillnader mellan avtalets språkversioner har de engelska och franska versionerna företräde. Det paraferade avtalet är i övrigt till innehållet likadant som det utkast som kommissionen delade ut den 19 mars 2013.

Finland har gjort ett förbehåll till avtalsutkastet, eftersom den nationella ståndpunkten ännu inte är klar.

Enligt statsrådet kan avtalsutkastet godkännas. Avtalsutkastet motsvarar i huvudsak Finlands mål och de förhandlingsdirektiv som meddelats kommissionen. Avvikelserna från förhandlingsdirektiven är i huvudsak ringa, och Finland har redan tidigare godkänt till stor del motsvarande avvikelser från förhandlingsdirektiven när det gällde PNR avtalet mellan EU och Australien samt mellan EU och USA.

Genom det förhandlade avtalet har en jämvikt uppnåtts mellan säkerställandet av medborgarnas trygghet och respekten för de grundläggande rättigheterna. Avtalet respekterar de grundläggande rättigheterna och särskilt rätten till integritet, och ger flygbolagen den rättssäkerhet som de behöver för sin verksamhet. Statsrådet anser att det är sär-

skilt viktigt att avtalsutkastet på ett icke-diskriminerande sätt säkrar rätten till effektiva administrativa och juridiska rättsmedel för alla, oberoende av nationalitet eller boningsort, vars uppgifter behandlas med stöd av avtalet.

Statsrådet anser att rådet kan fatta beslut om undertecknande och ingående av avtal. Det slutliga beslutet om att ingå ett avtal kan dock fattas först efter det att Europaparlamentet har godkänt avtalet.

Statsrådet godkänner som avtalets materiella rättsliga grund de rättsliga grunder som kommissionen har föreslagit.

Avtalet blir som en del av EU-rätten bindande också för Finland och kräver inte ett särskilt ikraftsättande.